

DEBRECZENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben félvre 6 K, negyedévre 3 K, — 2.
Vidéken " 9 K, " 4 K, 50 L.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS

THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Debrecen, Főter, Lamprocht-palota, földszint az udvarban.

Mi van az üstökösrel?

Semmi!

Reszketett, félt, remegett egy csomó ember; izgatottan érdeklődött a másik rész s jó szerencse, hogy az értelmesebb tulnyomó elem meggyőző erővel tudta csillapítani a kétkedőket. Mert hiszen, eleintén hangzottak el olyan vélemények, hogy a Halley üstökös csóvjája mérges gázokat rejt magában s mikor május 18-ikán érinteni fogja a föld légkörét, a mérges gázok minden szerves lényt elpusztítanak.

Hiába kelt nyomában a cáfolat, a csillagászok böles fejtegetés-halmaza, egy csomó ember fejéből még se lehetett kiverni az elpusztulást. Szentül hitték, hogy május 18-ikán vége lesz a világnak.

Most már tul vagyunk rajta. Nyugalom szállhatja meg a kétkedőket. Bizonyos azonban, hogy tegnap reggelre kiszámíthatlan embertömeg várta a világ minden részén a gyilkosnak kikiáltott üstökös érkezését, akárhány pedig nagy dárídót csapott, hogy jókedv-

vel masirozzon ki ebből az árnyékvilágból.

A Halley üstökös azonban, amely egy izben már baj nélkül áthaladt a föld légkörén, de ezt csak később számították ki a tudósok; most is szépen érintette csóvjával a föld légkörét s áthaladt úgy, hogy senkinek egy hajszála sem görbült meg. Azok, akik várták, látni akarták, csalódtak, mert hiszen az érintkezés reggel négy óra után történt, a mikor már a nappali világosság miatt amugy sem láthatta senki sem az üstökösöt.

A világ minden obszervatóriumában talpon voltak és megfigyeléseket tettek, de ezek a megfigyelések még nem érkeztek meg s eredményük pár nap múlva lesz nyilvánvaló.

Bizonyos csak az, hogy a gyilkosnak hitt szegény, ártatlan Halley üstökös minden zavar és baj nélkül futotta meg utját a föld légkörén át s most már, a mai napon, este, kedvező időben, a nyugati égbolt alján, 8 óra 45 perckor látható lesz.

Mint hogy pedig veszedelem nem is volt és most már a veszélytől való félelem is megszűnt, jó lesz, ha az eddig rettegő nép utána lát megint a dolgának s mivel hogy szerencsésen életben maradt mindenki, napirendre lehet térni és tanácsos lesz arra gondolni, hogy miből lehet megélni.

Üstökös vizsgálat

az ógyallai obszervatoriumban.

Az ógyallai csillagvizsgáló-intézet teljes feyverzetben várta hajnalban Halley üstökösét. A megfigyeléseket heten végezték. Konkoly-Thege Miklós, ifjabb Konkoly-Thege Miklós, aki a polariskopot kezelte, dr. Tas Antal és dr. Terkán Lajos obszervátorok, Endrey Elemér a hulló csillagokat figyelte, Szabó Bálint asszisztens a légköri elektromosságot jelző készülékre ügyelt föl, Búky Aurél pedig a földmágnességi megfigyeléseket végezte.

A föld pontban 4 óra 29 perckor lépett az üstökös uszályába, melyet 5 óra 29 perckor hagyott el, tehát pontosan egy óra hosszáig tartott az átvonulás. A megfigyelések, amelyekről Szalay László, a budapesti meteorológiai intézet adjunktusa részletes jelentést kapott Ógyalláról, negatív

Legszebb szalmakalapok Feketénél.

A csók.

A tengerparton egy kövön, amelyet a hullámok csapdostak, ült egy leány és egy fiu. Némán ültek egymás mellett s a naplementében gyönyörködtek. A fiu arra gondolt, milyen jó volna a leányt megcsókolni. A szája, mintha csókra termett volna. Látott már szebb leányt is és másba volt szerelmes, de azt nem csókolhatta meg — az csak az ideál volt — a csillag — s a csillagok elérhetetlenek.

A leány arra gondolt, milyen jó volna, ha a fiu megcsókolná. Akkor kimutathatná a megvetését. Felugorna, összekapná a szoknyáját, szikrázó szemekkel, gunyosan nézné végig és itt hagyná...

De miután a fiu nem mozdult — a leány csak szeliden így szólt:

— Azt hiszi, ez után az élet után következik egy másik?

A fiu arra gondolt, ha most igent mondana, könnyebben sikerülne a csók.

De félt, hogy más esetben már másként nyilatkozott e tárgyról és nem akart ellentmondásokba keveredni. Tehát mélyen a leány szemébe tekintett s így felelt:

— Vannak pillanatok, midőn azt hiszem — igen!

A válasz tetszett a leánynak s kedvtelve nézett a fiura. A haja is tetszett, meg a homloka... kár, hogy az orra olyan csunya — no meg, hogy nincs állása, még csak aféle deák, most készül az első alapvizsgára. Ilyen vélegényyel csak nem állhat ki a barátnői elé.

— Most megcsókolhatom! — gondolta a fiu. De rettenetesen félt. Még sohasem csókolott meg uri leányt s rettegett a következményektől. A leány papája, — aki a város polgármestere volt — a közelükben szunyókált egy hintaszékben.

— Ha megcsókol, azt hiszem, mégis pofonütöm! — elmélkedett a leány. Majd: — De hát miért nem csókol már meg? Olyan csunya lennék?

S a víz felé hajolt, hogy a képmását lássa, de a kép megtört a hullámokban.

— Vajjon mit fogok érezni, ha megcsókol?

Még csak egyszer csókolták meg életében. A kaszinóballban, egy hadnagy. De ez a csók nagyon puncs- és dohányízű volt. Hízelt neki, hogy megcsókolják, — s végre is egy hadnagy csókolta meg, — de maga, a csók nem illette meg. S később dühös volt a hadnagra, mert nem kérte meg feleségül, sőt feléje se nézett többé.

S míg így némán, gondolatokba mélyedve, egymás mellett ültek, a nap lement és beállt az alkonyat.

— Ha most, a sötétben is itt marad mellettem, talán nincs is nagyon ellenére, hogy megcsókoljam, — tündődött a fiu.

S a karját óvatosan a leány nyaká köré fonta. Erre a leány nem gondolt. Ő azt gondolta, a fiu hirtelen megcsókolja, s pofonüt és büszkén, mint egy hercegnő, tovajelt. Most nem tudta, mit tegyen. Hargadni szeretett volna, de a csókot is

Poralakban előállított limonádé.

Egy adag 6 fillér. — Touristadoboz 12 adaggal, a zsebben kényelmesen hordható alakban 80 fillér. — Kirándulásokon, sport-tourákon, hadgyakorlatokon kitűnő szolgálatot tesz. Bármely vízben oldva kitűnő limonádét ad.

Főlerakat: KONTSEK GÉZÁNÁL Debreczen.
Készít: Kertész Ernő gyógyszerész kristálylimonádé gyára Szabadkán.

KAPHATÓ:

Roth Jenő
Mayer Jenő
Várray József
Komlóssy Lajos
Félegyházy János
Központi Drogeria.
Parti Ferenc
Király István
Ullmann Salam
Deutsch Lajos
Sárközy Sándó

eredményre jártak. A finom műszerek ugyanis semmiféle eseményt nem jeleztek, elváltozást egyik sem mutatott. Se légköri elváltozást, se földmágnességi zavarokat nem észleltek. A gyönyörű, tiszta éjszakában mindössze három csillaghullást figyeltek meg, ami azonban szintén nem jelent semmit, mert a csillaghullásból minden éjszákára esik két-három eset.

Öt óra huszonkilenc perckor elhagyták az üstökös uszályát s a tudósok csalódottan becsomagolták a műszereiket. A nagy titokból nem tudtak meg semmit. Most már csak abban van a reménységük, hogy a föld tulsó felén szerencsésebb volt a helyzet. Azt hiszik, hogy az ázsiai csillagvizsgálókban meg tudták állapítani az üstökös anyagát és annak az anyagnak összes tulajdonságait.

Ilyen közönségesen ért véget a május 18-iki éjszaka. Megvigasztalhat bennünket az a tudat, hogy május 26-tól, június 7-ig estenkint mindenki gyönyörködhetik a gyilkosnak kikürtölt, alapjában véve pedig nagyon szelid üstökösben.

A király és a Halley üstökös.

A király igen nagy érdeklődést tanúsított az utóbbi napokban a Halley üstökös iránt. Udvari körökből kiszivárgott hírek szerint arra hivatott egyéniségekkel beszélgetett az üstökös közeledéséről. Nevezetesen arra volt kíváncsi, hogy az üstökös uszályának a földdel való találkozásából nem származnak-e mágneses zivatarok, mint azt a csillagászok előre megjósolták.

Majd a mágneses zavarokról és zivatarokról szóló olvasmányokat is küldetett magának, amelyeket felolvastatott. Az elmúlt éjjel lefeküdt ugyan a szokott időben, de már hajnalban ébren volt és odaált a várpalota egyik ablakához és távcsővel nézte az eget. Jó

szerette volna bevárni. Hát szép csendben maradt.

Ekkor a fiu megcsókolta.

A leányt csodálatos érzés járta át. Elsápadt és bágyadság fogta el. Elfelejtette a pofont és elfelejtette, hogy a fiu csak az első alapvizsgára készül.

A fiu pedig egy vallásos könyvre gondolt a házasságról, amelyet nemrégiben olvasott s amely óva inti a házasfeleket, hogy házasságukban ne engedjék az érzéki séget uralomra jutni.

— Milyen nehéz dolguk lehet, ha már egy csók ennyire képes! — gondolta.

S midőn feljött a hold, még mindig egymás mellett ültek és csókolóztak.

— Első pillanattól fogva szerettelek, mióta ismerlek — sugta a fiu fülébe a leány.

— Az én számomra csak egy leány létezett a világon és az Te vagy! — sugta vissza a fiu.

Hjalmar Söderberg.

másfél óra hosszáig állt az uralkodó az ablaknál, azután visszavonult.

Az újabb terhek.

György Endre programbeszéde.

Szuronyok között.

Délután 2 órakor Aehrenthal gróf közös külügyminiszter kihallgatáson jelent meg a királynál, hogy beszámoljon a tegnapi előtti közös miniszteri konferencia eredményéről. Ez az eredmény pedig a katonai terheknek horribilis emelése, úgy amint a bécsi hadvezetőség kívánta. A király nagyon megelégedett ezzel a határozattal, amelylyel Khuenék bebizonyították, hogy csakugyan sokkal különbek a koalíciós kormánynál. Wekerléék sok mindent megcsináltak bécsi kívánságra, de ettől a horribilis követeléstől még ők is visszarettentek. Most jött a Khuenkormány s ime ennek még ennyi skrupulusa sincsen.

Azonban a nemzet ítélete még hátra van. Két hét múlva járulnak a választók az urnákhoz, hogy szavazatukkal kimondják a verdiktet és nem lehet kétséges, hogy ez az ítélet mélységesen lesújtó lesz Khuenékre.

De ha Khuenék meg is ígérték a százmilliókat Bécsnek, olyan parlament és olyan delegáció nem lesz, amely meg is szavazza azokat.

György Endre Halmiban.

A halmi választókerület függetlenségi és 48-as párti jelöltje, Földiák Gyula, a pünkösdi ünnepek alatt folytatta és fejezte be körutját a választókerület összes községeiben. Ellenjelöltjét, a munkapárti György Endrét még csak meg sem akarták hallgatni. György Endre hétfőn délután akarta programbeszédét megtartani. Halmiban, a kerület székhelyén, ezt azonban igen sajnálatos esemény akadályozta meg. Mikor György Endre megjelent, Földiák hívei Földiák Gyulát éljenezték, amit a György párt vezetősége elegendő oknak talált arra, hogy a rendőroket szuronyrohamra vezényeltesse, amely rohamnak egy súlyosan sebesültje van. Majd a tömeget közrefogta és közülök sokat láncra verve, a község házára kísért, annak dacára, hogy a letartóztatottak valamennyien a kerület legtekintélyesebb polgárai. Többek közt Halmi község bírái és Csedreg község törvénybíráját is bekísérték. Arról persze szó sem lehetett, hogy György Endre programbeszédét befejezhesse és György Endre maga is csak néhány hívőtől körülvéve tudott megmenekülni a felizgult tömeg elől.

A külügyminiszter Hieronymi Károlynál.

Aehrenthal Alajos gróf külügyminiszter ma délelőtt 11 órakor hosszabb látogatást tett Hieronymi Károly kereskedelemügyi miniszternél, a kereskedelemügyi miniszteriumban.

Hazai a királynál.

A király ma déli egy órakor fogadja kihallgatáson Hazai Samu honvédelmi minisztert.

Kossuth és Apponyi utja.

Kossuth Ferenc ma Gyöngyöspatakra utazott, a hol Szentkirályi Zoltán támogatására beszédet mond. Gróf Apponyi Albert holnap a délvidekre utazik, agitációs körútra.

Kristóffy jelöltsége.

Politikai körökben feltűnést keltett az a hír, hogy Kristóffy József, a Fejérváry-kormány belügyminisztere, a szilvási kerületben jelöltséget vállalt s hogy az ottani nemzetiségi jelölt az 6 javára visszalépett.

A kamara közgyűlése.

Háziipari tanfolyamok.

A kereskedelmi és iparkamara közgyűlést tartott Szent-Királyi Tivadar elnökletével. A közgyűlés mindenek előtt zajos ováció közepette biztosította tiszteletéről és ragaszkodásáról a legutóbbi időben méltatlanul támadott elnököt és titkárt.

Az elnökség előterjesztései során több nemzetközi ipari-kereskedelmi kongresszus meghívásáról, a kamarának a magyar-osztrák textilkonvenció előkészítésében részvételéről, az országos magyar papiripari kiállítás terveiről határoztak.

A kamara kerületében a télen 7 háziipari tanfolyamot rendezett és 4 közműhelyt tartott fenn. Nyiregyházán ez évben gazdasági és ipari kiállítás lesz, melylyel kapcsolatban kerületi iparos kongresszus is fog lenni. A kamara ismét közben járt, hogy a kerületbeli kisiparosok a hadsereg-szállításokban részesedjenek.

A kamara számvevőbizottsága jelentése szerint a kamara illeték és vagyonekezelése teljesen rendben van.

A kamarai előterjesztésekre nyert miniszteri elintézkések kihirdetéseiből örömmel emelhető ki az új adótörvények végrehajtásának felfüggesztése, mely az iparosok és kereskedők közóhajának felel meg. A többi elintézkések túlnyomólag vasutügyek, melyekben a kamara a kerület érdekeltségének panaszai és kívánságait vette gondozásába. Számos államsegélyes ügyben adott ezután véleményt a közgyűlés.

Majd az ösztöndíjpályázatokban döntött; ezek közül:

a Voigtländer-féle iparos önállósulási állami ösztöndíjakra, a Goldberger segélydíjakra, a 600 koronás ipari tanulmányuti ösztöndíjra és munkásjutalmakra megállapította a közgyűlés a kereskedelemügyi miniszter ur elé terjesztendő javaslatait.

Kiadományozott a kamara is két 300 koronás tanulmányuti ösztöndíjat, két iparos önállósulási ösztöndíjat, 6 ipari munkásjutalmat, 100 ezüstermet, kiváló tanulóknak.

Jelentést tett a hivatal a kerületben tartott ipari továbbképző tanfolyamokról, melyek ismét igen eredményesek voltak.

A közgyűlés mozgalmat indított a debreceni fővámmivatal kedvezőbb elhelyezése érdekében.

Gerő Ernő férfiruha áruháza arról ismeretes, hogy
GERŐNÉL a férfiruhák a legegánsabbak
GERŐNÉL a fiuruhák a legtartósabbak
GERŐNÉL a gyermekruhák a legizlésebbek
GERŐNÉL az árak olcsóbbak mint bárhol

**Debreczen,
Placz-u. 41.**

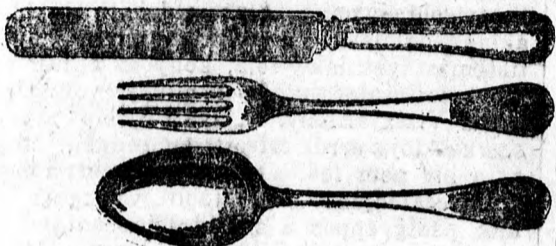
Szükségét hangoztatja egy női felső kereskedelmi iskola Debrecében való létesítésének.

Közben fog járni, hogy a máramarosi sóbányák zsákszükségletét a máramarosi szegény néppel házilparilag állíttassák elő.

Több vasuti és postai kérelmet támogatott még a kamara és nagyszámu ipari-kereskedelmi szakvéleményt állapított meg hatóságok megkeresésére.

Rendelésre készült

gyönyörű összeállítású teljes 12 személyes evőkészlet elegáns angol fazon

látható a

Lőkövits Arthur és Társa
cég kirkatában.

EGYHÁZ ÉS ISKOLA.

Dócy Imre Szatmárt. Dócy Imre, a tiszántúli egyházkerület gymnasiumi főfelügyelője részt vett a szatmári ref. gymnasium fennállásának háromszázados évfordulója alkalmából rendezett jubileumi ünnepségen. Dócy Imre tartotta az ünnepi beszédet, amelyben a református iskolák nemzeti missziójával foglalkozott.

Dr. Kun Béla egyetemi magántanár. Dr. Kun Béla debreceni jogakadémiai tanárnak a kolozsvári tudomány egyetemén az egyház jogból történt egyetemi magántanárrá való képesítését a vallás és közoktatásügyi miniszter jóváhagyta.

Hivatalos órák a ref. egyháznál. A legutóbbi presbiteri gyűlés határozata értelmében a ref. egyháznál a hivatalos órák november 1-ig délelőtt egyfolytában 8-1-ig tartanak meg.

Tornavizsga a Svetits-zárdában.

Fényes sikerű iskolai ünnepség.

Ragyogó, fényes májusi napon, szerdán délután zajlottak le a Svetits-zárda növendékeinek tornavizsgái.

Ezek a torna-vizsgák valóságos kis események szoktak lenni városunk társadalmi életében, miután előkelő közönségünk dehogyan is maradna el ama vizsgákról, amelyeknek mintaszerűsége valósággal iskolát teremtett Debrecenben, ahol eme vizsgák nyomán foglalták rendszerbe a tornaszatot többi nőnevelő tanintézetek is.

A Svetits nőnevelő intézet tanítási rendszere erkölcsvallási, pedagógiai tekintetben minden vonalon példát nyújtó, a miben nagy része van az intézet igazgatójának, élen Gróh Ferenc prépost-blébánossal, valamint a feladatuk és hivatásuk magaslatán álló apáca-nővérek igazán nagy szeretetben és közbecsülésben álló főnök-

nőjével, a szülők és kis leánykák rajongásig dicsért Margit néniével.

Ami a tornaszat tanítását illeti, e tekintetben csodálatos tapintattal oldja meg feladatait eme intézet, eleget téve egy a testi fejlődésnek, közegészségügyi szempontoknak, mint a női megjelenés mesterkéletlen kecsessége fejlesztésének.

Bájos, kellemes, színes és szép képet nyújtottak a különböző leányosztályok felvonulásai, kezdve a legkisebbektől a legnagyobbakig. Valamennyi osztály különböző, egyszerűen, izlésesen kiállított torna ruhában.

A zárda-udvar zsufolásig megtelt előkelő közönséggel, a kiknek soraiban ott láttuk Gróh Ferenc plébánost, Csányi Viktor kir. tanfelügyelőt, a klérus és a róm. kath. iskolaszék tagjait, nagyszámu előkelő hölgyközönséget.

A kicsinyek a Magyar Imre és fia zenekarának zenéje mellett mutatták be sok művészettel megkonstruált torna-játékaikat: zászlókkal, torna-pálcákkal, fasúlyzókkal stb. vonulván fel a sok szép, csöndes örömeiket érző szülők elé.

A vizsgának este 6 óra után lett vége, a mikor is a közönség ismételtlen, — mint minden évben, — hangosan adott kifejezést ama meggyőződésének, hogy a magyar nőnevelés a debreceni Svetits-intézetre mindenkor büszke lehet.

VÁRMEGYE.

Választások Hajdunánáson. Hajdunánáson tegnap a megüresedett rendőrkapitányi állásra Kókai Kálmánt, rendőrségi iktatónak Gyulai Sándort, irnoknak pedig Lentei Mihályt választották meg.

Tagosítás Derecskén. Derecske községben a tagosítást május 18-an kezdték meg. A tagosító birtokosok érdekeit Budai és Nagy Kálmán ügyvédek védik.

Adóhivatal Derecskén. A derecskei régi kívánsága, hogy ottan adóhivatal állíttassék fel. Derecske járásjegyzői karának küldöttsége tegnap terjesztette ezt a kérést a pénzügyminiszter elé.

Az Első Takarékpénztár telkének története.

A régi ház új palota.

Az Első Takarékpénztár régi épületét már teljesen lebontották s megkezdték az új palota fundamentumának lerakását. Azt hisszük, aktuális lesz ez alkalommal ismertetni ennek a telkének történetét, a melyet Zoltai Lajos, városunk történetének legalaposabb ismerője irt meg „Toll-rajzok a régi Debrecenről” című munkájában.

Piac- és Czegléd-utca déli sarka hajdan másfél száz évnél tovább állandóan a nemes városé volt, amelynek e kitűnő fekvésű helyen épült boltjai csak úgy versenyeztek a polgárság boltjaival, mint jelenleg a Simonffy-utcai bérpaloták. A XVII. század derekán még magán birtokot képezett e sarok telek. Szántai Péternek hívták a gazdáját. De az 1660-diki török szorongatásakor kivetett rettenetes sarok a derék kalmárt úgy megrontotta, hogy 1661-ben a városnál zálogban levő egyik boltját 75 forintért kénytelen volt eladni Pataki Mihálynak.

Később ezek a boltok a város tulajdonába jutottak, amely 1722-ben ezek helyén új boltsort építtetett. A XIX. század hajnala már emeletes áruccsarnokot talált itt. Akkor a varga-céh használta. Belőle alakították kevés költséggel Debrecen első téli színházát, amelyben 1811-től 1833-ig tartottak előadásokat.

A roskadozó épületet a negyvenes években Tánczos Kovács János vette meg (ennek ára képezte az állandó színház legelső alapját), aki ennek helyén Debrecen legelső kétemeletes magánházát építtette fel. Az épület első emeletén szervezkedett és talált otthont a debreceni Kaszinó. A Tánczos Kovács-ház, a már jóval előbb hozzácsatolt Radl-féle házzal, a Fehér-ló épületével együtt, 1868. február 12-én és 13-án tartott hosszas és izgalmas árverésen egyetlenegy krajcár híján 110 ezer forintért a legtöbbet ígérő Első Takarékpénztár birtokába jutott, melynek választmánya az 1866. évi közgyűlésből kapott megbízást, hogy a csödbe került Kovács-családtól kedvező feltételek esetén e két sarok házat megvehesse. Ezeknek a helyén épül most az Első Takarékpénztár modern, háromemeletes palotája, amely egyik díszes lesz a Piac-utcának.

VÁROSHÁZA.

Orvosi és rendőri szolgálat a színházban. A színházi évad utolsó napjaiban megtörtént, hogy az egyik színészró roszszul lett a színpadon és nem volt orvos jelen. A színházfelügyelő tanácsnok ezzel kapcsolatosan jelentést tett a tanácsnak, hogy az orvos- és rendőr-tisztek lanyhán látják el a színházi szolgálatot, a helyükön ismerőseik, feleségeik ülnek stb. Amint hogy igaz is. A tanács ez alkalomból szigorú rendeletet adott ki, hogy a színházi ügyeltesek az előadások alatt kötelesek helyeiken lenni és azt másnak átengedniök annál inkább sem szabad, mert a rendelet ellen vétők ellen a legszigorubb fegyelmi eljárást fogják alkalmazni.

Vasutigazgatósági ülés. A hajdunánási h. é. vasut r.-t. igazgatósága május 25-én, délelőtt 10 órakor ülést tart a városházán, Kovács József polgármester előnklete alatt.

Alkuszik a katonai kinostár. A város a harcszerű lőtér bérletéért 5000 korona bérösszeget kért, de a VII. hadtest parancsnoksága csak 3000 koronát ajánlott meg érte és átiratban kérte a tanácsot, hogy hosszabítsa meg a szerződést. A tanács tegnapi ülésén tárgyalta a hadtestparancsnokság átiratát és úgy határozott, hogy az 5000 korona bérhez annál is inkább ragaszkodik, mert a területet csakis e korlátozással adhatja bérbe és e korlátozás miatt a város több ezer koronát veszít, mert kevesebb hasznóbért kap a harcszerű lőtérhez tartozó bérföldekért.

Repülés a Dunán át.

Lakatoslegény aeroplánja.

Albertfalváról telefonálják: Mi, akik a Halley üstökös látványossága miatt virrasztottuk át a csütörtökre virradó éjszakát, különös látványosságban volt részünk, ami miatt nem bánjuk, hogy az üstökösöt nem láthattuk. Egy dunaadonyi lakatoslegény,

Legjobb a Békési Róza Gyorsmosó házi szappana

Eredeti amerikai „Planett” jr. lókapák, jégsekreknyek, „Atilla” és „Vermorel” szállópermetezők, gázdasági és gépészeti cikkek igen nagyraktára **Bészler és Dávid**

Debrecen, Piac-utca 7. sz. (Vecsey ház.)

névszerint Maloschnik András, a Csepel-szigetről átrepült a Dunán s leszállott Albertfalva község közelében, ott, ahol a Kutyavilla korosma van.

Mi eleintén csak azt láttuk, hogy valami a tulsó parton fölemelkedik s aztán kattogva közeledik felénk 5—6 méter magasságban a víz színe fölött. Szépen, nyugodtan szállt le a repülőgép, amelynek alján lapátos kerék forgott, hasonlatos a szélmalomkéhez. Mint a nyíl, röpült sikeresen a pályáján s lassan, ugyszólván, ugró lejtésben süppedt alá. Az aeroplán típusa elüt attól, amelyen Bleriot-t repülni láttam. Eleje csucsban végződik, amely tengelynek vonul el a kettős ülőszekerezet alatt s kis dinamógép tartja forgásban.

A sulya aligha több félmétermázsánál. Maga, az aeroplán föltalálója megtagadott minden felvilágosítást. Azt mondta, hogy míg találmánya szabadalmazva nincs, nem árulhat el semmit. De annyit mondhat, hogy találmánya még tökéletesítésre szorul, mert, bár pompásan szabályozható, 10—12 perces utnál többet megfutni nem tud.

SZÍNHÁZ.

Szilassi Etel szerződötése. Hosszadalmas tárgyalások, felszólalások és pour-parlék után végre tegnap hivatalosan jelentette Zilahy Gyula színigazgató, hogy Szilassi Etelt szerződötette. Ugy látszik, hogy a több oldalról megnyilatkozott óhaj-tásnál sokkal erőteljesebb volt a második színház tervének nyilvánosságra jutott híre, mert alig hogy napvilágot látott a tervezet, Szilassi Etel szerződötése nyomban megtörtént. Sőt ezt már Zilahy Gyula tegnap délután a színház-bizottságnak is bejelentette. Viszont azonban a Zsigmondy Anna szerződötését felbontotta. A szintársulat végleges névsora most már a következő:

Nők: Bérdos Irma, népszínmű énekesnő, Császár Kamilla, naiva (Kassáról), T. Csige Böske, drámai, vígjátéki szubrett, Gazdy Aranka, drámai hősnő, Gerő Ida, komika és vígjátéki anya, Huzella Irén, drámai szende, Kun Irén, szubrette énekesnő (Aradról), Unger Anna színésznő, segéd-énekesnő, Uti Gizella, drámai anya (Pozsonyból), Zilahyné S. Vilma opera, operett-koloratur énekesnő, Szilassy Etel, operett szubrett, Payer Margit, társalgási segéd-színésznő, Perczel Karola, Perczel Rózsi táncosnők.

Férfiak: Borbély Sándor, operett buffó és szalon komikus (Miskolcraól), Dési Alfréd, jellemkomikus és társalgási színész (Nagyváradról), Horváth Kálmán, baritonista és énekes bonvivánt, Kardos Géza, bonvivánt és lírai szerelmes, Ligeti Lajos, operett burleszk, komikus, Mártonfy Róbert, szerelmes és társalgási színész, Nádor Zsiga, siheder és operett komikus, Pataky József, drámai apa és jellem-színész (Kolozsvárról), Szánthó Jenő, tenorista (Szabadkáról), Thury Elemér, drámai hős és jellem-színész (Budapestről), Torma Zsiga, tenorista, Zilahy Gyula, színész. *Karszemélyzet:* 16 nő és 16 férfiból áll. *Zenekar:* 24 tagból áll.

A Halley üstökös.

Debrecenben is várták.

De nem látták.

A Halley üstökös éjszakája Debrecenben sem hagyta nyugodni az embereket. Még a megcsontosodott filiszterek, akik máskor már este nyolc órákor a tyukokkal

együtt álomra hajtják le fejüket, azok is ébren voltak s lesték, kémlélték, vigyázták a nevezetes Halleyt. A kávéházak és egyéb mulató és szórakozó helyek mindenütt tömve voltak s ugyan miről beszélgethettek volna másról ott is, mint az ártatlanul meghurcolt üstökösről?

Szólták, szapulták, ahogy csak tudták az ég jámbor vándorát, amelyről ime ki-tűnt, hogy még a legyeknek sem ártott, pedig ez ellen absolute nem lett volna semmi kifogásunk. A pincérek a pikkolóhoz egy holtbizonyos tippet is szerviroz-tak, hogy 11 órákor bizonyosan feltűnik már, 12 órákor pedig már a csóvája is szemlélhető, egy órákor a magván is keresztül lehet nézni, két órákor pláne, háromkor azonban nem jósoltak semmit, mert akkorra már a többség csalódottan távo-zott haza.

A vasuti nagyhid felé pedig már az esti órákban valóságos népvándorlás indult meg. Ez helyettesítette Debrecenben az ógyalai obszervatóriumot, vagy a budapesti Gellért-hegyet. A közlekedés teljesen megakadt, az érdeklődők minden talpalatnyi helyet elfoglaltak s gukerekkel, sőt néme-lyek tábori látsóvekkal felfegyverkezve, ókumlálták a híres, nagy Halleyt. De bi-zony annak, egy porszem nem sok, de még annyi részét sem vehették szemügyre, mert az üstökös nem mutatkozott. Diszkrét homályban evezünk át rajta a hajnali órákban, anélkül, hogy bármi tekintetben is észrevettük volna. Ezzel aztán beigazoló-dott, hogy hiába annyi rosszat kiabáltunk róla, s mégis az égbolt legjámborabb lakója.

A tömeg végre is kifogyott a türe-lemből s lassankint oszladozni kezdett a vasuti nagyhidról. Várták az üstökösöt, de nem látták.

UJDONSÁGOK.

* Tűzoltó szövetségi közgyűlés. Hajdumegye és Debrecen város tűzoltó szö-vetsége május 26-án, délelőtt 10 órákor tartja közgyűlését a debreceni tűzoltó-tes-tület helyiségében. A közgyűlésen kihirde-tik a belügyminiszter által megerősített alapszabályokat, továbbá betérjesztik az évi jelentést, a pénztárállást és költségelirány-zatot és megejtik a tisztújítást. Délután pe-dig a községi közigazgatási tanfolyamhall-gatók tartják tűzoltói záróvizsgájukat a tűzoltó őrtanyán.

* Mikor látható az üstökös? Május 20-ától kezdve már egyébként szabad szem-mel is láthatjuk az üstökösöt s pedig nap-nyugta után 8 óra 45 perckor, a nyugati égbolton. Május 25-én a Halley üstökös látható napnyugtától kezdve este 11 óráig. A többi napokon május 30-ig hasonlóképen. Május 30-án a nap nyugati égboltján, nap-nyugtától kezdve este 11 óra 30 percig. Az üstökös megfigyelésére sok léghajó fog fel-szállani, felüzereelve a tudományos készü-léssel. Lehetőleg nagy magasságban akar-ják kiváló fizikusok és csillagászok tanul-mányozni az üstökös közelségének befolyá-sát a földmágnességre, a levegő villamos-vezető képességét, a temperaturát, a levegő víztartalmát és a légnomást.

* Razzia a pékműhelyekben. Az éjszaka razziaát tartott a rendőrség a város összes pékműhelyeiben. A razziaát Ozory István tb. rendőrkapitány vezette és dr. K. Szalay Béla tb. tiszti főorvossal megviz-sgálta az összes pékműhelyeket munka köz-ben. A meglepő vizsgálat eredménye ki-elégítő, bár a tisztaság ellen még mindig sok a kívánni való.

* Szakosztályi gyűlés. A debreceni hentes szakosztály május 24-ikén, délután 3 órákor gyűlést tart az ipartestületben.

* A Csokonai-család nem halt ki. Pünkösd vasárnapján meghalt Budapesten Csokonai Vitéz Ferenc pénzügyminiszteri tisztviselő, a nagy költő oldalági rokona, akinek halálával az a hír terjedt el, mi is tudomást vettünk róla, hogy az elhunyt a Csokonai-család utolsó férfi tagja volt. Csok-onai Vitéz Mihály, a „Győri Hírlap“ segéd-szerkesztője arról értesít bennünket, hogy ez a hír nem fedi a valóságot, mert a nagy költő családjából még több Csokonai él, még pedig éppen a család debreceni leszármazottjai közül. Csokonai Vitéz Mihály családjából valók, többek között: Csokonai Vitéz Imre, a Generali Biztosító-Társaság központi főtisztviselője, ennek fiai: Mihály, hírlapíró, a „Győri Hírlap“ segéd-szerkesztője és Imre biztosítási hivatalnok. Csokonai Vitéz Mihály hírlapírónak is három fia van: Mihály, László és Ferenc. Az élő Csokonaiak persze mind oldalági rokonok. Két ágban nyulik ugyanis a XVIII. század óta a Csokonai geneologia. Az egyik ágat a nagy költő atyja, József képviseli, a másikat anyja, Diószegi Sára. Az ő há-zasságukból származott a költő, aki 1805. január havában, 31 éves korában Debre-enben, gyermektelenül elhunyt. A költő Csokonai személyében tehát az ág, melyet belőle lehetett volna tovább vezetni, meg-szűnt, ellenben a mellék, vagyis oldalágak ugy apai, mint anyai részről elevenen fej-lődtek s fejlődnek ma is.

* Közgyűlés az ipartestületben. A debreceni kerületi munkásbiztosító pénztár vasárnap, május 22-ikén, délelőtt 10 órákor tartja évi rendes közgyűlését az ipartestü-letben.

* Józsa számlálás. A minden évben tartani szokott hortobágyi józsa számlálást ma fejezik be a Hortobágyon. A bizottság már három nap óta működik *Medgya-szay Miklós gazdasági tanácsnok* elnöke alatt a helyszínen.

* Műpártolók gyűlése. A debreceni műpártoló-egyesület május 29-ikén, dél-előtt 11 órákor tartja évi, rendes közgyűlé-sét a városháza tanácstermében.

* Kőrösi Kálmán dr. program-mbeszéde. A III. kerületi függetlenségi és 48-as párt vezetősége értesíti a választó-közönséget, hogy a párt jelöltje, dr. Kőrösi Kálmán ma, pénteken délután fél 6 órákor tartja programbeszédét a Széchenyi-kávéház udvarán, mert a Petőfi-terre össze-hívott gyűlést a rendőrség nem engedélyezte.

* A munkásbiztosítás reformjéért. Komárom vármegye gazdasági egyesülete tegnap tartott ülésében, Pestvármegye gaz-dasági egyesületének megkeresésére elha-tározta, hogy kérni fogja a törvényhozástól a gazdasági munkásbiztosítás oly értelmű módosítását, hogy a nyugdíjbiztosításba bárminő életkoru emberek beléphessenek és hatvanötödik életévük betöltésekor feltétle-nül, tehát még akkor is, ha munkaképesek, nyugdíjat kapjanak; a balesetbiztosításnál pedig a rokkantsági segély az eddiginek kétszeresére emeltessék föl.

Moskovits József uridivat terme
Piacz-utoza 26. (Főtözsde mellett).t

Jutányos, gyors és pontos kiszolgálás!
Megérkeztek a bel- és

külföldi legújabb divatos **férfi szövetek**

mérték után már most megrendelhetők. Női kosztüm kabátokat csinosan elké-szíttek. Szives pártfogást kér tisztelettel **MOSKOVITS JÓZSEF** uriszabó, Piacz 26.

Személyes ellenőrzés-

és így az elegáns tavasz

öltönyök és felöltők

és felöltők

és felöltők

és felöltők

és felöltők

és felöltők

és felöltők

Vizv
gítás
kivit

* **Elmaradt gyűlés.** A debreceni cigány zenészek elnöksége nevében Rácz Károly szerdán délutánra gyűlést hívott össze, hogy a betegsegélyző-egyletet újra alakítsák meg. A tagok közül azonban kevesen jelentek meg s így a gyűlést megtartani nem lehetett.

* **Kozmás szósz, vagy patkány-méreg?** Még a Halley üstökösénél is nagyobb félelmet okozott tegnap egy debreceni családban egy megmosolyogni való eset. Arról van ugyanis szó, hogy mikor az ebédet feltálalták és a szósznál tartottak, azt nagyon különösnek találták és sehogysem akart izleni. Összesugott a ház népe és mindjárt kisütöttek, hogy a szomszéd lakásban lakók patkánymérget tettek bele, mivel hát az üstökössel nem érték el azt a célt, hogy az illetőket, akikre rossz szemmel néznek, a másvilágra szállítsa. A pletykából komoly ijedelem lett, úgy, hogy az ételmaradványt megvizsgáltatták egy orvossal. Ez aztán megállapította, hogy a szósznak nem volt egyéb más baja, csak-hogy kozmás volt. Erről pedig legkevésbé a szomszédok tehetnek, hanem inkább a főzőnő az oka, akinek bizonyára standpede fel is mondtak.

* **Tegnap halottak.** Az állami anyakönyvi hivatalhoz a tegnapi nap folyamán a következő halálozásokat jelentették be: Balogh Lajos r. kath. 9 hónapos, Gulyás Mihály ref. 9 hónapos, Matkó Juliánna ref. 5 hónapos, Szakál Péterné r. kath. 60 éves, Balogh Ötörök ref. 30 éves, Rácz Istvánné ref. 30 éves, Márkus Béláné ref. 22 éves, Fuhrmann György ref. 17 hónapos.

* **Üngyilkos oselédleány.** Varga Eszter, 19 éves oselédleány a Piac-utca 70. szám alatt szolgált. A leánynak azonban valami nagy bánata lehetett, mert napok óta szótalan, buskomor volt. Életuntságról gyakran panaszkodott, de hogy miért vágyott a halálba, azt nem árulta el. Tegnap aztán végrehajtotta tettét. Az éjjeli órákban, mikor már szolgálatadói nyugodni tértek, marólugot ivott. A gyilkos folyadék súlyosan összeégette a belső szervezetét. Az előtelefonált mentők beszállították a szerencsétlen teremtést a kórházba, ahol Pávay Gyula rendőrbiztos hallgatta ki.

* **Bornylivántartási könyvet a törvény előírja,** hivatalos kiadás ára 2 korona Antalffy Józsefnél.

* **Az Uránus mai, kitűnő műsora.** A fővárosi varieték műsorával vetekedik az az élvezetes műsor, melyet Debrecenben az Uránus színház nyújt közönségének mindennapi két és fél órási előadásával. A gazdag mozgókép sorozaton kívül, minden nap általános tetszés nyilváníttatja követi a Dardy fivérek érdekes mutatványait, a panama kalappal. Az Uranus kedvencét, Sziklaít, már a megjelenésekor zajos tapsal fogadja a közönség s minden egyes új kupléja óriási sikerű. A díszes hangját mellőzve, Miss Jessy és Leno ügyes és komikus zsonglőr mutatványaikkal folytonos tapsot aratnak. A műsor fénypontja „La belle Aida”, ki mesés hatásvilágítású fantasztikus táncával, mesés costumjeivel és végül az utolsó belépőjével, az 500 villamos égővel felszerelt costumjével óriási hatást s nagy sikert ért el. Végül a világhírű Garcia ugró-csoport mesés mutatványai (mozgókép), a legelső rangú attrakciója a képsorozatnak. Az Uranus színház igazgatója ilyen nagy műsor mellett méltán megérdemli azt a nagy pártolást, melyben őt a közönség minden este részesíti. Az este is telt ház előtt tartotta előadását. Az előadás ma is, mint rendszeren este pont fél 9 órakor kezdődik a rendes helyárok mellett. Kedvezményes jegyek nem érvényesek.

* **Az Arany Bika Mulató.** Az új májusi műsor igazán hatalmas szenzációt hozott: Th. A. Stanhope villamos csodát, kinek ámulatba ejtő, rejtélyes mutatványairól az egész város beszél. Az új műsor többi különlegességei is egytől-egyig remek. Hunyadi Emil komikus mulattató kupléi révén hamarosan nagy népszerűségre tett szert. Az előadások 9 órakor kezdődnek.

* **Szerellem az élők világában.** Bölsche világhírű műve, ma jelent meg 3 kötetben, ára 18 korona. Kapható Antalffy Józsefnél havi részletre is. Prospektus ingyen.

* **Plisirozást és gombkészítést** elvállal saját gépein, Kontsek Kornél áruháza.

* **Kramer Józsefné hölgy fodrász-terme** Piac-utca 58. Villanyval fejet mosok, haját szárítok, haját festek, ondulálok. Villanyval arcmasszázs, szépségápolás és manikűrözést eszközölök. Hajmunka-különlegességek kaphatók. Egy ügyes tanuló-leány felvétetik.

* **Lawn-Tennisverők** és teljes pályafelszerelések a legnagyobb választékban kaphatók *Mentze Henrik* sport-cikkek üzletében, Kossuth-utca 4.

* **Kugler (Gerbaud) cukorkák** főraktára Kontsek Gézánál, Kossuth utca.

* **Könyvkötéseket** és más diszmi munkákat Antalffy Ferenonél készíttessünk, Piac-u. 31.

* **Villanyvilágítást, motorokat** jutányosan rendez be Földvári L. Telefon 168. Csillárok, Wolfram-lámpák legolcsóbb bevásárlási forrása.

TÁVIRATOK

Bécsben nincs semmi.

Bécs, május 19. A föld áthaladása a Halley-féle üstökös csóváján minden különös tünemény nélkül ment végbe. Egyelőre még az sem bizonyos, hogy a föld ma éjjel egyáltalán átment-e az üstökös csóváján. Ezt csak a legközelebbi napok megfigyelése után fogják a csillagászok biztosan megállapítani. Az üstökös uszálya első ízben 2 óra 15 perckor vált láthatóvá és 2 óra 40 percig látszott az égboltozaton. Az üstökös helyzete, a csillagászok nagy meglepetésére ugyanaz volt, mint tegnap, de körvonalai kissé megváltoztak.

Tisza István gróf Aradon.

Arad, május 19. Ma délután 1 órakor érkezett meg gróf Tisza István, a nemzeti munkapárt jelöltje, akit a vasúti állomáson br. Neumann Samu szeszgyáros üdvözölt nagy küldöttség élén. Tisza azt a kívánságát fejezte ki, hogy gyalog vonul be a városba, mire az egész kíséret vele ment. Az uton ellenséges indulatu tömegek folyton abugolták Tiszát, majd egyszerre záptojással orron hajították. Az ellenséges tömeg egyre szaporodott, úgy hogy a Kossuth-szobor környékén már oly nagy tömeg torlódott össze, hogy a rendőrség csak karhatalommal tudott a Tisza társaságának utat nyitni. Ekkor az utcai tüzoltófecskendők

működni kezdtek és hatalmas vizsugarakat löveltek a tömegre, mely azonban — lévén rekkenő hőség — még így se tágitott. Erre a rendőrök kardlappal kezdték ütni-verní a népet, hogy utat csináljanak Tiszának, aki végre eljutott a Központi-szállóig, ahol az I. emeleti erkélyről éppen meg akarta köszönni a fogadtatást, mikor kinyitott fölötté a II. emeleti ablak és onnan egy Kohlmann nevű fogtechnikus záptojást dobott le, mely éppen fejebuján találta Tiszát. Az éljenző munkapártiakat ez úgy felbőszítette, hogy meg akarták lincselni a dobálót. A rendőrök védték meg Kohlmann, de megindították ellene az eljárást is. Délután 5 órakor tartotta meg beszédét Tisza a „Fehér Kereszt” szálló termében, ahol virágessóvel kárpótolták a záptojásokért.

Gyilkosság korteskedés közben.

Mátészalka, május 19. A kerületben véres testvérharc folyik a Kossuth- és a Justh-párti jelölt között. Ma a kerület székhelyén a Szalkay-párti választók megtámadták a Justh-párti Szunyog Mihály választóit, aminek következménye véres verekezés lett. A választók botra és bicskára kaptak. A formális harcban Kondor Andor Szunyog-párti választót agyonverték. A csendőrök több verekedőt letartóztattak.

Hieronymy Iglón.

Budapest, május 19. Hieronymy Károly kereskedelemügyi miniszter ma Iglóra utazott, ahol holnap fogja elmondani programmbeszédét.

Gyilkos rendőr.

Arad, május 19. Ma délután 5 órakor Tisza István programmbeszédére nagyszámu ellenzéki választó is gyűlt össze a Fehér Kereszt szálló termébe, amelynek minden részét rendőrök szállották meg, hogy az esetleges tüntetést vagy az összetűzést megakadályozzák. Alig fogott a beszédbe Tisza, mikor az egyik Barabás-párti választó elkiáltotta magát:

— *Éljen Barabás!*

Alig mondta ki a szót, az egyik rendőr hozzáugrott és úgy mellbe vágta, hogy ájultan esett össze. A szerencsétlent elszállították a teremből, orvost hívtak hozzá, de mire az megérkezett, az illető meghalt. A ütés következtében belső elvérzés állott elő. A brutális eset miatt óriási a felháborodás.

Osztálysorsjáték.

Budapest, máj. 19. Az osztálysorsjáték mai húzásán a következő nagyobb nyeremények sorsoltattak ki: 20.000 koronát nyert: 82991. 5000 koronát nyert: 14545. 2000 koronát nyertek: 45113 77117. 1000 koronát nyertek: 23816 49272. 500 koronát nyertek: 1930 17801 88909 90192 106629.

Vizvezetési központi fűtési és Benoid gázvilágítási telepeket legtökéletesebb és legolcsóbb kivitelben, mérnöki felügyelet mellett készít:

Klár Andor műszakiosztálya

Telefon 455. Debrecen, Piac-u. 77. Telefon 455. Okenfusz Antal.

Egy évi jótállás díjmentes felügyelet.

Főszereplő:

Okenfusz Antal.

800 koronát nyertek: 9087 2076 44559
 45812 48780 49183 49989 59964 71554
 75009 102014 104377. 100 koronát nyertek:
 545 4055 4185 9156 7856 8104 8139 10386
 12276 15350 16108 17661 18047 18787 19554
 23027 36059 26256 27612 28145 29464 29827
 31164 36646 36842 39720 41766 42064
 42481 42556 43903 45104 45412 48927
 52028 52361 54731 58688 60109 62043
 63003 64653 64262 73173 75245 76151
 77137 80675 81408 83291 90451 90859
 95229 98632 99146 101993 102661 102243.

HIREK.

Egy fiatal leány tragédiája. Komáromból írják: Kalmár Erzsé, szomodi fiatal leány szerelmi bánatában a vonat elé vetette magát, mely a szerencsétlent darabokra szakgatta.

Uj szenzáció a Haverda-ügyben. A Haverda ügy, melynek annyi szenzációs fordulata volt, nem tűnt le egészen. Jánossy Aladár, Haverdáné gyilkosa, jelentkezett a szegedi ügyészségen és kérte a pör újra való fölvetését. Azt akarja, hogy újra tárgyalják az ügyet, mert kívánja, hogy a bűnösök bűnhődjenek. Ő maga is bűnhődni akar. Kéri a letartóztatását. Vallo-másában, mint Szegedről táviratozzák, elmondja, hogy igenis felbérelték a gyilkosságra. Kihallgatása az egész napot igénybe fogja venni.

Vizáradás. Komáromból jelentik: A nagy esőzések miatt a főcsatorna nem vezethette le itt a Dunába a vizet és e miatt a város alsóbb részzeit a csatornából visszazömölő kloakás, bűzös víz sok helyen elöntötte és több lakásba behatolt. A háziállatokat a város magasabban fekvő részeibe kellett átvinni.

Mindenféle

nyomtatványt
 gyorsan, izlésesen és olcsón
 készíti a
Debreceni Ujság
 nyomdája,
 Lamprecht-palota 42.

CSARNOK.

Eljön még az Isten!

(Folyt.)

Érezte, hogy a kilátásba helyezett anyagi megmentés árán olyan kelepcebe csalta, amelyek vasbordáit nem képes keresztül törni, hogy még egyszer a szabadlevegőre jusson. Különös érzések váltogatták egymást a lelkében. Egyszer szeretett volna könnyelműen lekötött cselekvési szabadságának ismét birtokába jutni, akár a vagyoni pusztulás árán is, melynek rá szakadni készülő szikláit már ott inogtak a feje fölött. Más pillanatban viszont jól eső megnyugvás szállotta meg, hogy kétségbeesztő ügyei szépen elrendeződnek, ha a számító észszel kidolgozott tervek szerint valon mely tovább Grün után. Ez a két alternatíva kacérkodott vele, vonzotta egyik, csábította a másik és ő határozatlanul

tépelődött, vergődött közöttük, a nélkül, hogy önmagában akár egyik, akár másik mellett végleg meg tudott volna állapodni.

Csodálatos helyzet volt ez, nem lehet rajta megütközni, hogy a báró ennyire habozott. Az tisztán állott előtte, hogy akár jobbra tér, akár balra: igen súlyos áldozatot kell hoznia; ha kiszakítja magát a Grün hatalma alól és a terveivel együtt ellődítje, akkor belerohan az anyagi romlás tátongó örvényébe, amely bizonyára belefal kissé puritán becsületességébe is; ha pedig a Grün tanácsai szerint jár el, akkor fel kell áldoznia a büszkeségét, az elveit, a családi tradíciók iránt törhetlen tiszteletét, nagy nevének fényes glóriáját s mindent, ami ehhez a mostanáig tisztán megőrzött ősi örökséghez fűződik.

Vacsora utáni hangulatban volt; a pince pókhálós rejtekéből ez alkalomra előkerült tüzes bor felpezsdítette tunya vérét, esztét felvillanyozta és gondolkozásra készítette. A tiszta, rendes polgári szoba intim egyszerűsége, az ó-divatu bőrszékek és a hivogató patyolatágy dazadó párnái különösen hatottak rá; mintha valami új világba lépett volna át, amelynek minden csöpp részlete érdekli. Szinte ujjá alakító felocsudás örvénye érezte tombolt az ereiben, amely azon fáradozott, hogy kiemelje ebből a nyomasztó, ködös szférából, mely dohos levegőjével a lelkére feküdt és átsegitse egy tisztább légkörbe, ahol úgy élnek az emberek, mint ennek a háznak csendes lakói. Tisztán, egyszerűen, emberileg, a mindnyájunkra közös nagy érzések mohó megértésével és a kínálkozó szelid boldogság élvezésével s legfőképpen nem önző fel fogásoknak, hanem azoknak hasznára, akiket a természet végnélküli kapcsolatokkal hozzánk fűzött.

Mialatt ez a sugár kibontakozott az éjszaka sötétjéből, valami soha nem érzett józanság ütötte fejbe. Ugy tűnt fel neki, hogy az igazi emberi élet lüktető ereje, az egész konglomerátumot összetartó felsőbb hatalom áll vele szemközt, ellenfél gyanánt, s ez parancsolta rá ezt a káprázatos józanságot. Szinte kezdte belátni, hogy eddig olyan kolosszus erő ellen küzdött gyöngye emberi szervezetével, amely egész nemzedékeket öröl meg dicstelen, buta harcok árán s az ő küzdelme sem más hiu erőlködésnél, melynek a vége nyomoruságos bukás. Az emberi társadalom köztudata ellene van s ő egyedül hiába hadakozik, mert ez a moloch egyszerűen elnyeli, mint a porszemet. Nem marad utána nyom se. Egy fuvallat, egy árny, egy sóhajlás sem fogja jelezni, hogy valaha volt. Annál kevésbé marad nyoma az elvének, amelyért élt. Örökségül sem hagyhatja, hiszen még a saját vére is elene van, nem hogy folytatná a küzdelmet, melynek alapjait megvetette.

A mint ilyen gondolatok között leült a fehér ágy szélére, egyszerre érezni kezdte, — körültekintvén a csendes szobában, — hogy egyedül áll, teljesen magára hagyatva. De nem fájdalmasan otlott eszébe ez a kiáltó tény, csak úgy, a mint volt, a maga szelid valóságában.

— Hát így nem esoda, — szölt önmagához halkán — ha végre is elernyednek az erők, ha kivész a lelkesedés rugalmassága és a fásult, beletörődő megadás béna szibbadása árasztja el az embert. Ez tehát a küzdelmek vége. Ez a szigorú elvek golgotája. Ide vezet annak az utja, a kit önálló elvek, belső meggyőződésen sarkaló eszmék lelkesítenek és azok megvalósítására vállalkozik.

Ime itt vagyok én; az örökölt eszmém, elveim bus hajótöröttjei, a büszke ur, most egy számító nyárspolgár és egy pénzéhes ügynök karmai között kell letörten bevallanom, hogy délibáb után futottam, nincs erőm a közfelfogásban gyökerező né-

zetek sziklavarárt ledönteni s el kell véreznem, mint az utolsó nemes vadnak, mely elbizottan neki rohan a vadász fegyverének.

Ezek az eszmék tisztán, szinte derűten tolongtak az agyába s onnan megnyugvó, szelid folyással perogtek le ajkán, mint valami lágyan csörgő hegyi forrás, amely felüdíti a tikkadt vándorokat. A báró is felüdült, mert a forrás kristályos vizébe tekintve, onnan egy tündöklő leányarc űde vonásai mosolyogtak feléje, amelyek a józan szeretet iránytűjével megmutatták neki az élet egyetlen és igazi célját, azt, hogy mi emberek nem önmagunknak, hanem utódainknak élünk s az a boldogságunk, ha a saját véreink boldogságát előmozdít-hatjuk. . .

A báró ezen okoskodások révén már-már végképen elhatározta magát, hogy mit fog tenni, de közben fáradt nézése belemerült a hajlongó, karsu lánggal égő gyertya sárgás világába és lassan, nyugodtan, észrevétlenül elszenderedett. . .

Reggel, nyugodt alvás után, tisztult agygyal ébredt föl s helyzetét ekkor már nem látta oly vigasztalanul sötétnek. Grün iránt érzett haragja kezdett enyhülni, sőt a tündező ellenszenv mögött némi halvány megbocsátás is ólalkodott, mely minden áron szeretett volna előtörni és megnyilatkozni.

A hölgyek lázas készülődése átragadt ő rá is és így nem volt ideje a lelki viaskodásokat folytatni, amelyek különben jelentékenyen lehiggadtak s inkább csendes vitává szelidültek. Most már bizonyosnak látszott, hogy a vérontás elkerülhető lesz s a báró, megalkudva a körülményekkel, nyakas fejét meghajtja a felsőbb hatalom előtt.

A vonaton keresve kereste az alkalmat, hogy négy szem közt beszélhessen Grünnel, ki egyre a hölgyek mögött tartózkodott és leste kívánságait, hogy szolgáltat felajánlhassa; jökedvben volt az öreg Grün; képzeletében már ujjai között ropogtatta a mosolygó bankjegyeket, a melyeket neki ez a pompás terv jövedelmezni fog s már maga ez a kilátás rózsaszínű hangulatot árasztott föléje. — Miután pedig sehogysem mutatott hajlandóságot rá, hogy a bárónak alkalma legyen vele bizalmasan tárgyalni, a báró végre is kiszőlította a folyosóra. Az arca kissé komor volt, a kíváncsiság tűzében égett s ebből látta a mi ágensünk, hogy itt készül valami.

(Folyt. köv.)

Áru- és értéktőzsde.

Május 19.

Budapesti gabonátőzsde.

15—20 fillérrel olcsóbb áron elkelt (50 kilogrammonként) 3,000 mm. buza,
 Rozs 10 fillérrel olcsóbb, zab, tengeri változatlan.

A határidő-üzlet.

A határidőüzlet iránya ma igen lanyha volt, mert egy nagy bizományos cég fizetési képzetlensége miatt igen sok kényszereladás volt elintézendő és a külföldi tőzsdékről is olcsóbb árakat jelentettek. A gabonaneműk ára 10—15 fillérrel hanyatlott.

A forgalom időnként élénk volt.
 Felmondattott 8000 mm. buza, 29.000 mm. tengeri e hó 24-én leendő átvételre.

Az árak 50 kilogrammonként:

	Kezdeti	Változás
Buza apr. 1910.	—	—
Buza május	1186	1170—1168
Buza október	989	996—990
Rozs októberre	758	752—757
Zab május	696	697—696
Zab okt.	643	642—643
Tengeri máj. 1910	552	555—553
Tengeri július	562	558—560

Wallerstein Fülöp Fiai

női, térfidivat áruházat
 Kossuth-u. 8. sz. alatt Kölcsonös
 segélyző palotában (a színház melletti)

már néhány nap mulva
megnyitja

Kedvelt m
 Kapható D
 Kovács Nu
 Na

SZULTÁNFORRÁS

A húgyhajtó és húgsavoldó vizek királya, bór- és dús lithion-tartalmu ásványvíz.

Igazgató: Budapest, IV. Ferenz közep-rakpart 22. Kútkelőség: EPERJES.

Kapható Debrecenben mindenütt.

Szép csak az lehet, ki

MAUTHNER LILION CRÉMJÉT

751 használja. Vételnél Mauthner névre ügyeljünk. Kapható Arany-Angyal gyógyszerár Debrecen, Piac- és Szent-Anna-utca sarok.

Valódi friss

karlsbadi kétszerstült

kapható: 605

DEUTSCH LAJOS Piac-utóza fűszerkereskedésében.

Lám Sándor Debrecen

Piac- és Hatvan-u. sarok.

Megérkeztek:

Színes ezüstözött korti golyók minden nagyságban. Hitelesített

„Zörvényes üveg eczetmérők“.

Szabadalmazott, légmentes befűző üvegek minden nagyságban, egyszerű tökéletes záródással. Kávéházi és vendéglő berendezések minden kivitelben.

Kizárólag magyar képervezések nagy raktára. — Üvegezés helyben és vidéken jutányos árban.

Jégszekrények nagyválasztékban

LÁSZLÓ ZSIGMOND ÁLLATORVOSI

RENDELŐ-IRODÁJA

nagy és kis állatok részére Csapó-u. 30. Telefon 558 sz.

„OLLA“ GUMMI
különlegesség
A tudomány mai állása szerint behíányított legjobb létező Gummi óvszer.

„OLLA“ GUMMI
különlegesség
több mint 200 orvos által legmegbízhatóbbnak van ajánlva. Két évi jóváhagyás.

Ara tucatonként 4, 6, 8, 10 korona. Az „OLLA“-gummi kapható az ország minden gyógyszerárában, jobb drogueriákban és az elsőrangú szaküzletekben. Követelje azonban, hogy a szállítója önnek oskias „OLLA“-t adjon. Az elárúsító helyek kimutatását, árjegyzéket ingyen küld az

„OLLA“ gummigyár.

Wien, II. 262. Praterstrasse 57. 418
Kedvelt minőségek 1203 sz. tucatja 3 korona. 1204 sz. 8 korona.

Kapható Debrecenben: Mihalovits Jenő, Steiner Manó Kovács Nundor gyógyszerárában, és Békés Lajos, Nagy András, Schön Sándor uraknál.

Ujdonságok
Női kosztüm
szövetekben

Francia Delaineokban

Ruhavásznak és Zefirekben

nagy választékban kaphatók

Szabó Lajos fiai

cégnél

737

Debrecen, Rózsater.

Üzlet megnagyobbítás miatt

Lüster Köpeny 1-958
divatszínekben, hosszú 7 frt.
Gyapju delain pongyola
remek színekben . . . 7 frt.

Halmágyinál

„PHÓNIX“
biztosító társaság
irodahelyiségeit

1910. évi május 1-től

a Hungária épület II. emeletére

(Bejárat Arany János-u. 2.)

helyezte át.

Napernyő
ujdonságok

a szokott

nagyválasztékban

megérkeztek

Bosznay J. és Tsa

szőnyegáruházában III-460

Debrecen, Kessuth-utóza 5. szám.

nyomdafestéken át
vezet az ut a
gazdagsághoz
mert minél izlésebb és szakszerűbb
nyomtatványokat

használ Ön vevői vagy feleivel való érintkezésben, annál rövidebb lesz az útja.

MIHÁLY SÁMUEL

könyvnyomdája és papírkésskedése

10 Piac-utóza 30.

feladatának tekinti megbízóinak hathatós

segédkezet

nyújtani és ezen cél elérésére áldozatok árán is elsőrendű munkaerők közreműködését biztosította.

Vizsgálja át nyomtatványait a hiányzókból tegyen **próbarendel ményt** úgy az ár, mint kivitelben öröme lesz!

BUTOR.

VARGA JÓZSEF

butorkereskedő, asztalos

10 Kárpitos és díszítő 10

DEBRECEN, IV. Piac-utóza 44. sz.

Alapított 1850.

Telephon 377.

A debreceni Iparművészeti kiállításon állami ezüstéremmel kitüntetve.

Óriási választék mindenféle butorokban, ebédlő, háló, szalon, férfiszoba és teljes

menyasszonyi kelengyék

azonnal készen.

* Árjegyzék ingyen és bérmentve. *

A debreceni Ipartestületi kiállításon ezüstéremmel kitüntetve.

Legszolidabb bevásárlási forrás. Jutányos és pontos kiszolgálás.

Hársfalva gyógyfürdő Klimatikus gyógyhely.

(Vasut állomás). Posta és távirda. 280 méter magasságban fekszik a tenger színe felett. Fürdő idény Május 1-től Szeptemb. 30. Gyönyörű fekvés, ózondus harsfa és fenyőfaerdők. Kényelmes és olcsó ellátás, modern berendezés, hidegvízgyógyintézet, sós és fenyő belégzőtermék (Inhalatorium) savanyuvizes és vasas ásványvízfürdők, orvosi felügyelet alatt álló kitűnő vendéglők. Gyógyvíze kitűnő határu, tüdőbajok malária (mocsárláz) gégehörg- és tüdőhurut, máj- és lépdagatok, hólyaghurut specíficus a görvélves csont bántalmaknál. Mindenféle idegbántalmak, fejfájás migraine histéria, szédülés, nehézlégzés, hipochondria, vérbajok, köszvény, görvölly, bajakór, delirium trem. potat. Nőbajok, fehérhályás. sápkór, havi zavaroknál. Részletesebb felvilágosítással szolgál.

Hársfalva, Beregmegye.

A fürdőigazgatóság

APRÓ HIRDETÉSEK.

Díja 10 szóig 40 fill., minden további szó 4 fill., vastagabb betűvel nyomtatott szó 8 fill.

Levélbeli tudakozásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges postabélyeg beküldetik.

Apró hirdetések előre fizetendők.

AJÁNLAT.

HA rosszul lát forduljon bizalommal Löbl Gyula és társai látészerszhez Debrecen, Piac utca 63. 2228

Bártfafürdőben villák egészben vagy szobánként konyhakkal vagy anélkül a nyári időnyre kiadók. Batthyány-u. 9. 2608

FÜSZER és bolt berendezés minden órán kiadó Apafi-u. 14. 2605

Piac-u. 83. sz. alatt 2 bolthelyiség és 1 irodahelyiség kiadó. 2417

EGY bolthelyiség azonnal kiadó. Ugyanott egy drb. üvegezett állvány, 1 fiókos állvány és egy pult olcsón eladó. Hatvan-utca 8. 2353

ŐSKARUHA raktaram Dégentelddér 3 szám alatt található az udvarban, Neumann Lipót. 2233

PÉNZ, Pénz, Pénznélkül esekély havi részletre kapható Schwartz pipásnál a városházával szemben. Pénz szekrények. jég szekrények, bőröndök. 1-2231

Ont is érdekli! Vászon, kanavác, damaszt-étkészletek, férfi és női szövetek, felöltők, szőnyegek, függönyök, ággyeterítők legolcsóbb árak mellett beszerezhetők heti vagy havi részletfizetésre az ujonnan berendezett és dusan felszerelt Kohn Hermann utóda Zempliner Arthur Hatva-u. 17. szám alatti áruházában. 2227

GÖZÉRŐVEL pörkölt naponta friss pörkölt kávé kapható Lindenfeld J. Jenő fűszernagykereskedésében. Városház-utca 2. Rózsáter 3. Telefon 79 sz. 2225

VALODI szegedi róza és édes nemes paprika különlegességek óriási raktára Lindenfeld J. Jenő fűszernagykereskedésében. Városház-u. 2. Rózsáter 3. Telefon 79 sz. 2226

Király kávéja mégis a legjobb, aromás, zamatos, vevő előtt pörköltve kapható, Dégentelddér, hol 1 kilo arany sárga mazsola 48 krajcár. 2224

TAVASZI kalap viragok dus választékban. A legjobb szabásu miederek Benyáts Emilnél. 2221

28 krajcárba kerül egy pár férfi vagy női harisnya fejeleése Benyáts Emil harisnyakötő iparvállalata. 2220

FELVILÁGOSÍTÁS bármily ügyben a Justícia értesítő irodába nyerhető. Szentanna-u. 22. 1830

MEGÉRKEZTEK a legdivatosabb női férfi és gyermek harisnyák. kesztyűk, blousok Márton Gyula divat és harisnya üzletében Piac utca 9. Bika szálló mellett. Új harisnyák kötése és fejeleések elfogadtatnak. 1215

Vízvezeték berendezési, csatornázási munkálatokat, legmodernebb kivitelben legolcsóbban készít Nagy Sándor Szentanna-u. 22. 918

TENYÉR jónó új tudományu jött Szalacsról, Kar-u. 3. 2646

KÖLCSÖN fürdőkádak kaphatók bármely formákba, Kiss Ignác bádognál Piac-utca 34. 2654

SZALMA, Panama és nemez kalapokat legjobban tisztít Békés Lajos kalapos műhelye, Piac-u. 46. az udvarban. 2655

EGY külön bejáratu, csinosan butorozott szoba kiadó, Honvéd-utca 24. 2648

Budapestről jött elsőrendű varróné remek gyermekruhákat pongyolákat készít, Kossuth-u. 67. sz. 2649

Fűszerüzlet forgalmas utcában átadó. Berendezés külön is eladó. Cim a kiadóban. 2661

KERESLET.

KERESK egy kisebb szabásu fűszerüzlet berendezést, Kiss Imre Báránd. 2630

Jó munkás fodrászsegéd alkalmazást keres, csak jobb üzletbe. Cim a kiadóba. 2447

HÁZMESTER felvétetik, Hunyadi-utca 6. 2633

ELárusítóné aki a fehérenemű varrásban jártas felvétetik. Cim a kiadóqivatalban. 2450

ÜGYES varrónéanyok felvétetnek Szécsényi-utca 41. szám. 2653

Pótszabadalmazott

Permetezéshez „Sugár” permetező

legtökéletesebb, azért legolcsóbb a Veréb István által, Debrecen, I., Szappanos-utca 10. sz. saját házába gyártott

Leírás, árjegyzék ingyen, bérmentve. 774

Övatoadjunk a menapség gombamódra növé sokkal slányabb vésért árutól.

ÜGYES szobaleány ki szépen takarít azonnal felvétetik, Piac 71 I. emelet. 2652

ELADÁS.

FÜSZERÜZLETBEN való fiókos stélázi és egy ujonnan hitelesített 500 kilós hidmérleg eladó, Hatvan-utca 20. 2635

Jól jövedelmező uriház elköltözés miatt eladó. Simonffy-utca 39. 2568

Egy és kétlovas járgány 2 darab eladó Kontsek Gézánál Kossuth-utca 1967

Egy VI. számú nagy hőlég motor, vízhozásra a legolcsóbb erőgép, olcsón eladó, Kontsek. Gézánál Kossuth-utca. 1969

Faragott korítás oszlopok, 3 méf. eladók Kontsek Gézánál, Kossuth-utca. 1968

EGY utcai nagykapu Szent-Anna-utca 36. sz. alatt eladó. 1019

EGY bicikli olcsón eladó, Kossuth-utca 6 sz. Drogeria. 2681

ELADÓ 400 nágyiszögöl szálló vénkertbe 31 szám, értekezni Jókai-u. 3 sz. 2653

Napernyők

Divatkelmek, Selymek, Csipkék, — diszítések

gyönyörű vála sztkban

Donogán és Somossynál

Debrecen, Kistemplombazár.

Kitűnő órák

legújabb divatu ékszerek legutányosabb árban, valamint javítások legjobb szakértellemmel eszközöltetnek az elsőrendű óras műhelyben

Bauer Károlynál

Piac-u. 75. Iparbankkal szemben. 534

Prima fekete földbirtok

3-tól 500 kat. holdig megvételre kerestetik, — ajánlatot teljes leirással ár megjelöléssel —

„Justicia” értesítő irodába

Szent-Anna-u. 22. szám alá küldendők. 702

A Zakarék és Hitelintézet Rt.

Debrecen Csapó-utca 4.

Elfogad betéteket: könyvecskékre, cheque-számlára.

Kölsönöket nyujt mérsékelt kamat mellett Váltóra, Kézizálogra, Folyószámlára, Bekebelezés mellett.

Óvadékkölsönöket ad.

Törlesztéses kölsönöket folyósít 15—65 évi időtartamra, a legelőnyösebb feltételek mellett.

Értékpapirokat vesz és elad.

Idegen pénzeket és szelvényeket bevált.

Ipari és kereskedelmi vállalatok létesítését és financirozását elvállalja és azoknak hitelszükségeit ellátja. 761

Árverési hirdetmény

A debreceni kir. jbiróságnek V. 773/2 1910. számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Bészler és Dávid cég részre debreceni lakostól 48 kor. 89 fill. tőke, ennek 1910 évi január hó 1 napjától számítandó 5% kamatai és az eddig összesen 56 kor. 98 fill. perköltség erejéig 1910 évi március hó 8-n biróilag felülfoglalt. és 10640 koronára becsült birka, 10 és gazdasági felszerelésekből álló ingóságok 1910. évi május hó 27-én délután 3 órakor, kezdetét veendő és Nagytelepen Kertész Mihály tanjáán megtartandó nyilvános birói árverésen a legtöbbet igérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni. Az árverés az összes kielégítésre jogosított végrehajtók javára elrendeltetik.

Debrecen, 1910. évi április hó 3.

Oláh Géza.

960 birói kiküldés.

NYOMDAI MUNKÁK!!

eljegyzési kártya, meghívó, jelentések, könyvek, falragaszok, IRODAI NYOMTATVÁNYOK, csinos és izléses kivitelben, — gyorsan és a legolcsóbb árakon készülnek a

Debreceni Újság Nyomdájában

Arany János-utca 47. szám alatt.

Megrendelések a kiadóhivatalban is eszközölhetők, Piac-utca 42. szám alatt (Lamprecht-palota).

500 pár. 500 pár.

500 pár legfinomabb félhosszu selyem és cérna **kesztyű** olósó árban kapható

NAGY ANDRÁS

kesztyűgyárosnál

Kistemplombazár

500 pár. 500 pár.

FESTŐISKOLA

Rajzó Miklós

festőiskolája

Péterfia-utca 5. sz. a.

Hátul a kerthelyiségben **megnyílt.**

Beiratkozásokat ugyanott elfogad d. e. 9—12-ig, d. u. 2—4-ig.